

ESPERANTO- DAGEN

26. juli 2018

Språkleg rettferd

Lær deg
Esperanto:

www.lernu.net

www.lingvo.info
www.esperanto.net | www.uea.org

26. juli
Esperanto-dag

26. juli
Esperanto-dagen

26. juli - Esperanto-dagen, dagen for språklig rettferdighet Hvorfor markerer vi Esperanto-dagen? Hvorfor er esperanto viktig for hele verden?

Den 26. juli 1887 kom det ut den første boken om det internasjonale språket esperanto. Formålet med esperanto er at det skal brukes i kommunikasjon mellom mennesker med forskjellig morsmål, slik at dette foregår rettferdig og likeverdig, og på et nøytralt grunnlag. Ingen har rett til å føle seg andre overlegen.

• Vi foreslår for verden at 26. juli feires som dagen for språklig rettferdighet, dermed også for rettferdig kommunikasjon mellom kulturer, folkeslag og etniske grupper.

Rettferdig kommunikasjon oppnås når alle parter har de samme språklige mulighetene for å uttrykke seg. Derimot er det klart at hvis noen får lov til å tale morsmålet sitt mens andre må bruke en annens morsmål, da står ikke alle likt. Når man velger ett eller flere språk fremfor andre, signaliserer man at disse språkene er viktigere eller at deres innfødte talere har mer makt. Dette valget blir et middel for å ekskludere noen fra politikk, utdanning, handel og mange andre områder i samfunnet. Det forsterker sosialøkonomiske ulikheter.

Det finnes språklige rettigheter og det finnes menneskerettigheter med språklige følger. Ytringsfrihet og retten til å bruke sitt språk er uadskillelige.

Erfaringer rundt om i verden viser at en flerspråklig praksis på mange måter kan gi økte muligheter. For å skaffe like rettigheter trengs en trespråklig ordning, for øvrig anbefalt av Unesco, som offentlig anerkjenner bruken av tre språk: *morsmålet, landets eller regionens og et internasjonalt språk*:

- *Morsmål*. Generelt har folk både et ønske om og et behov for å kunne bruke morsmålet sitt selv om det ikke har regional eller nasjonal status.
- *Ett nasjonalt eller regionalt språk*. Et lokalt forankret språk letter kommunikasjon mellom grupper med ulike språk, som f.eks. swahili i øst-Afrika, der det også snakkes mange andre språk.
- *Ett internasjonalt språk*. I denne globaliseringens tidsalder må alle mennesker ha rett til å bruke et nøytralt internasjonalt språk som stiller alle på samme nivå språkmessig.

Regjeringer bør anerkjenne alle tre som offisielle språk, eller i hvert fall godta at de brukes og undervises i. Det finnes mange versjoner av denne trespråklige løsningen i forskjellige land. Selv om det er mulig, og til og med ønskelig, at en stat forblir "nøytral" med hensyn til etnisitet og religion, er dette ikke mulig for språk. Verdens folk, og borgerne i det enkelte land, trenger et felles språk for å fremme gjensidig forståelse og effektiv kommunikasjon, men har samtidig rett til å bruke sitt morsmål.

Det internasjonale språket esperanto er et nøytralt redskap for å sikre de språklige menneskerettighetene på det internasjonale, mellomfolkelige nivå.

" Av alle verdens planspråk er esperanto i dag det mest kjente og det mest brukte. Jeg mener at det vil bringe mange fordeler dersom det blir tatt alvorlig ... Esperanto kan læres på kortere tid enn noe "naturlig" språk, da det er regelmessig og logisk, og uten grammatiske unntak. Likevel kan man si alt man vil på esperanto [...]" slår den verdenskjente lingvisten dr. Tove Skutnabb-Kangas fast (www.tove-skutnabb-kangas.org).

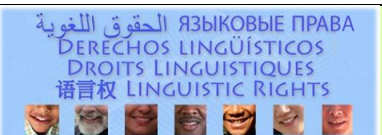
Dessuten motarbeider det de til enhver tid herskende stormaktene. Det er for tiden de engelsktalende landene, og derfor er engelsk blitt det fremtredende språket i verden. Men hva vil fremtiden bringe, om 50 år?

" Å styrke rettighetene til brukerne av alle språk, det er en sak som esperanto gjør et betydelig bidrag til" ifølge en annen kjent lingvist, Robert Phillipson (www.linguistic-rights.org/robert-phillipson).

- *Det er på tide å slutte å dilte etter de nåværende makthaverne, vi må begynne å arbeide for like rettigheter for alle verdens folk.*
- *Esperanto er et middel for å oppnå rettferdig kommunikasjon.*

	<h2>NORSK ESPERANTO-FORBUND NORVEGA ESPERANTISTA LIGO</h2>
www.esperanto.no	

	<p>Universala Esperanto-Asocio (UEA) www.uea.org</p>
---	--

	<p>Linguistic Rights www.linguistic-rights.org/esperanto-tago</p>
---	--

<p>Informoj pri Esperanto</p>	<p>www.esperanto.net http://malnova.esperanto.net/info/index_no.html</p>
--------------------------------------	---

<p>lernu! Flerspråklig nettsted for å lære det internasjonale språket esperanto</p>	<p>www.lernu.net https://lernu.net/no</p>
--	---

Universala Esperanto-Asocio (UEA): www.uea.org
 Afiŝoj: © Peter Oliver/UEA kaj tradukantoj el diversaj landoj
 Teksto: ZPI, Oversatt fra esperanto til norsk av **Douglas Draper**, Norge
 (ZPI - Zorgantoj pri Informado/Informa fako de UEA)
 Eldono: Stefano Keller 2017-2018.
www.linguistic-rights.org/stefano-keller

---

www.linguistic-rights.org/esperanto-tago
 Informoj: www.esperanto.net * Kurso: www.lernu.net